

VANTAAN KAUPUNGIN KAUPUNKITILALAUTAKUNNALLE

Asia: Vantaan kaupungin kaupunkitilalautakunnan (jäljempänä ”**Lautakunta**”) päätöstä 6.9.2023, § 11 (jäljempänä ”**Päätös**”) koskeva hankintoaikaisuvaatimus.

Valittaja: Tuusulan maalaus- ja tasoitustyöt Oy (1514999-1, jäljempänä ”**TMT**” tai ”**Valittaja**”).

Valittajan asiamies ja prosessiosoite:

Asianajaja [REDACTED]
Asianajotoimisto Matti Penttinen Oy
Museokatu 8 A 2, 00100 Helsinki
Puh [REDACTED], fax. [REDACTED]
Sähköposti: [REDACTED]

Valittajan vaatimukset

Valittaja vaatii kunnioittaen Lautakuntaa korjaamaan hankintamenettelyssä tehdyn virheen koskien TMT:n tarjouksen hylkäämistä ja TMT:n sulkemista tarjouskilpailun ulkopuolelle. Päätöstä tulee muuttaa siten, että TMT:n tarjous hyväksytään osaksi tarjouskilpailua ja pisteytetään tarjouskilpailussa noudatetun pisteytyksen mukaisesti.

Perusteet ja perustelut:

Hankintalain 1 luvun 3 §:n 1 momentin mukaan

”Hankintayksikön on kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia ja muita toimittajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.”

Hankintalain 10 luvun 83 §:n mukaan

”Hankintayksikkö voi asettaa ehdokkaiden tai tarjoajien rekisteröitymistä, taloudellista ja rahoituksellista tilannetta sekä teknistä ja ammatillista pätevyyttä koskevia 84–86 §:ssä tarkoitettuja vaatimuksia. Vaatimuksista on ilmoitettava hankintailmoituksessa. Vaatimusten tulee liittyä hankinnan kohteeseen ja ne on suhteutettava hankinnan luonteeseen, käyttötarkoitukseen ja laajuuteen. Vaatimuksilla tulee voida asianmukaisesti varmistaa, että ehdokkaalla tai tarjoajalla on oikeus harjoittaa ammattitoimintaa ja että sillä on riittävät taloudelliset ja rahoitusta koskevat voimavarat sekä tekniset ja ammatilliset valmiudet toteuttaa kyseessä oleva hankintasopimus. Ehdokkaat tai tarjoajat, jotka eivät täytä hankintayksikön asettamia vähimmäisvaatimuksia, on suljettava tarjouskilpailusta.”

Lautakunnan kokouspöytäkirjassa on perusteltu Päätöstä sulkea TMT tarjouskilpailun ulkopuolelle seuraavalla tavalla:

”Tarjouspyynnössä asetetut soveltuvuusvaatimukset tarkastettiin voittaneiden tarjoajien osalta. Tarjouspyynnön vaatimusten mukaan tarjoajan taloudellisen tilanteen on oltava sellainen, että Suomen Asiakastieto Oy:n ratingluokituksessa on vähintään tyydyttävä A tai riskiluokka 1–3.

Tuusulan maalaus- ja tasoitetyöt Oy:n ratingluokka on B ja riskiluokka 4. Tarjoaja ei täytä tarjouspyynnölle asetettuja taloudellisia ja rahoituksellisia vaatimuksia, joten Tuusulan maalaus- ja tasoitetyöt Oy tulee sulkea pois soveltumattomana tarjoajana.”

TMT toteaa tältä osin, että Päätöksessä on siteerattu väärin tarjouskilpailuun osallistuneille yrityksille Tarjouspyynnössä asetettuja vaatimuksia koskien tarjoajan taloudellisia edellytyksiä. Tarjouspyynnössä on sen sijaan todettu tarjoajan luottokelpoisuusvaatimuksista seuraavaa:

”Tarjoajalla on hankinnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävät taloudelliset edellytykset hankinnan suorittamiseen. Tätä ominaisuutta arvioidaan tarjoajan vakavaraisuudesta, maksukykyisyydestä,

kannattavuudesta ja luottokelpoisuudesta saatujen tietojen perusteella. Tarjoajan taloudellisen tilanteen on oltava sellainen, että se Suomen Asiakastieto Oy:n ratingluokituksessa on vähintään tyydyttävä A tai riskiluokka 1-3 tai sen katsotaan tilinpäätöstietojen tai muun vastaavan selvityksen mukaan olevan vastaava. Tarjoaja sitoutuu pyydettyä toimittamaan tilaajalle Suomen Asiakastieto Oy:n Rating Alfa tai vastaava raportti, joka sisältää ehdokkaan riskiluokituksen TAI Tarjoajien, joiden luokitusta ei ole saatavilla Suomen Asiakastieto Oy:stä, tulee toimittaa kahden viimeisimmän tilikauden tuloslaskelmat, taseet ja toimintakertomukset, mikäli tarjoajalla on takanaan kaksi tilikautta.”

Todiste 1: Tarjouspyyntö

TMT on tältä osin toimittanut Lautakunnalle Bisnoden luottoluokitustodistukset, joissa TMT:n riskiluokitus on ollut AA eli hyvä ja A eli luottokelpoinen.

Todiste 2: Riskiluokitus 1.8.2023

Todiste 3: Riskiluokitus 13.9.2023

Luottotietoja kerää Suomessa ylipäätään vain kaksi yhtiötä, Suomen Asiakastieto ja Bisnode. Asiakastieto Group toimii Suomessa ja Ruotsissa yhteensä seitsemässä kaupungissa ja Asiakastiedon on palveluksessa noin 500 työntekijää. Bisnode Group puolestaan toimii yhteensä 19 maassa työllistäen noin 2100 ihmistä.¹

Yhtiöt käyttävät toiminnassaan hyvin samankaltaisia riskiluokitusjärjestelmiä:

Asiakastieto		Bisnode	
Erinomainen	AAA	Korkein luottoluokitus	AAA
Hyvä +	AA+	Hyvä luottokelpoisuus	AA
Hyvä	AA	Luottokelpoinen	A
Tyydyttävä +	A+	Toiminta uutta / tausta ei negatiivinen	AN
Tyydyttävä	A	Epätyydyttävä	B
Välttävä	B	Luotonantoa ei puolleta	C
Heikko	C		

Bisnoden riskiluokka A (luottokelpoinen) vastaa pitkälti Asiakastiedon riskiluokkaa A (tyydyttävä) ja Bisnoden riskiluokka AA (hyvä) vastaa puolestaan Asiakastiedon riskiluokkaa AA (hyvä). TMT:n riskiluokitus (ensiksi AA ja sittemmin A) on siis ollut riittävä suhteessa Tarjouspyynnössä vaadittuun (A = tyydyttävä).

¹ <https://www.credigo.fi/sanakirja/bisnode-ja-suomen-asiakastieto/>

TMT toteaa lisäksi, että Bisnoden luottoluokitustodistus on systemaattisesti riittänyt riittäväksi osoitukseksi TMT:n luottokelpoisuudesta muissa viimeaikaisissa julkisissa tarjouskilpailuissa.

TMT viittaa välttä osin muun muassa Keravan kaupungin tekemään rakennusteknisten töiden puitesopimuskilpailutukseen vuosilta 2022-2023. Myös kyseisen tarjouskilpailun tarjouspyynnössä on edellytetty, että

”Tarjoajan taloudellisen tilanteen on oltava sellainen, että se Suomen Asiakastieto Oy:n ratingluokituksessa on vähintään tyydyttävä A tai riskiluokka on 1-3 tai sen katsotaan tilinpäätöstietojen tai muun vastaavan selvityksen mukaan olevan vastaava”.

Todiste 4: Tarjouspyyntö, Keravan kaupunki

TMT on toimittanut Keravan kaupungille osoituksena riittävästä luottokelpoisuudesta todistuksen Bisnoden riskiluokasta AA, jonka jälkeen TMT on voittanut kyseisen tarjouskilpailun. Kyseisessä tarjouskilpailussa Bisnoden riskiluokka AA on ollut vähintään riittävä suhteessa edellytettyyn Asiakastiedon riskiluokka A:han.

Todiste 5: Keravan kaupungin päätös

Bisnoden luottoluokitustodistukset on rinnastettu Asiakastiedon vastaaviin myös Helsingin Kaupungin Asunnot Oy:n tarjouskilpailuissa vuosina 2019 ja 2021, joissa on todettu tarjoajien luottokelpoisuuden osalta seuraavaa:

”Tarjoajan luottoluokitus on vähintään Suomen Asiakastieto Oy:n Rating Alfa A (tyydyttävä) tai vastaavan luottoluokittajan vastaava luottoluokitus esim. Bisnode Finland Oy A - luottoluokitus - Luottokelpoinen.”

Todiste 6: Helsingin Kaupungin Asunnot Oy, Tarjouspyyntö 2019

Todiste 7: Helsingin Kaupungin Asunnot Oy, Tarjouspyyntö 2021

TMT on voittanut molemmat viitatut tarjouskilpailut toimittamalla hankintaviranomaiselle Bisnoden luottoluokitustodistuksen. Kyseisten tarjouskilpailujen tarjouspyyntöjen ulkoasusta ilmenevällä tavalla kilpailuttaja (eli tässä tapauksessa Helsingin Kaupungin Asunnot Oy) on molemmilla kerroilla itse rinnastanut Asiakastiedon riskiluokan A Bisnoden riskiluokkaan A.

Todiste 8: Helsingin Kaupungin Asunnot Oy, Sopimusluonnos 2019

Todiste 9: Helsingin Kaupungin Asunnot Oy, Puitesopimus 2022

TMT on pyydänyt vielä tätä hankintaoikaisuvaatimusta varten Bisnodelta uuden riskiluokituksen ja selvityksen siitä, miten riskiluokitukseen on päädytty. Uusimmassa Bisnoden luottoluokituksessa 18.9.2023 TMT:n riskiluokitus on yhä A, eli luottokelpoinen. Bisnoden mukaan

”Dun & Bradstreet Finland Oy:n soveltama rating-malli antaa positiivisen luokituksen A. (...) Yrityksen tausta (omistus- ja vastuuhenkilötausta, arviointi luottotietolain sallimissa rajoissa) on kunnossa. Sen sijaan maksutapa arvioidaan myös D&B:n kriteerien mukaan negatiiviseksi. Perintäyhtiöiden välittämiä perintätoimia on rekisteröity 05.07.2023 lähtien 5 kpl, yht. noin 7k€. Myös maksutapaindeksi osoittaa keskimääräisen maksamisen tapahtuvan alun toista viikkoa eräpäivän jälkeen. Olennaista on, että varsinaisia maksuhäiriöitä ei ole rekisteröity. Maksutapa-arviointi alentaa luottoluokitusta, mutta tilikauden 2022 talouden tunnusluvut luokittelevat yrityksen talouden osuuden niin hyväksi, että luokitus pysyy kokonaisuutena vielä positiivisella puolella. Yrityksestä löytyy kaupparekisteristä 02.06.2023 rekisteröity tilinpäätös tilikaudelta 2022 (tosin tuolloin vielä allekirjoittamaton, myös tilinpäätösmerkinnän osalta), joka osoittaa yrityksen kannattavuuden olevan hyvä, maksuvalmiuden ja omavaraisuuden kohtuullinen sekä vieraan pääoman määrän suhteessa liikevaihtoon maltillinen.”

Todiste 10: Riskiluokitus 18.9.2023

Todiste 11: Bisnoden selvitys riskiluokituksesta 18.9.2023

Bisnoden lausunnosta ja TMT:n riskiluokituksesta ilmenevällä tavalla TMT:n kokonaiskuva on positiivinen ja riskiluokitus A johtuu lähinnä pienistä viiveistä tiettyjen maksujen suorittamisessa. Olennaista asiassa on, että kokonaisuutena TMT:n riskiluokitus on ollut riittävä koko tarjouskilpailun ajan.

Lopuksi

Bisnoden ja Asiakastiedon luottoluokitukset rinnastuvat toisiinsa siinä määrin, että myös muut hankintaviranomaiset ovat systemaattisesti rinnastaneet Asiakastiedon riskiluokan A samalle tasolle Bisnoden riskiluokan A kanssa.

Käsillä olevassa tarjouskilpailussa on ollut riittävä, että tarjoaja osoittaa riskiluokakseen vähintään Asiakastiedon riskiluokan A, jolloin myös Bisnoden riskiluokan A on tullut riittävä.

Koska TMT on toimittanut Lautakunnalle todisteena Bisnoden luottoluokitustodistukset, joissa TMT:n riskiluokitus on arvioitu tasolle ensiksi tasolle

AA ja sittemmin tasolle A, ei TMT:tä ole voitu pätevällä tavalla sulkea tarjouskilpailun ulkopuolelle vedoten riittämättömään luottokelpoisuuteen.

Todistelu

TMT vetoaa asiassa seuraavaan asiakirjatodisteluun:

Todiste 1: Tarjouspyyntö

Todistusteemat: Tarjouspyynnön sisältö, Tarjoajien luottokelpoisuudelle asetetut vaatimukset.

Todiste 2: Riskiluokitus 1.8.2023

Todistusteemat: TMT:n riskiluokitus, TMT:n riittävä luottokelpoisuus.

Todiste 3: Riskiluokitus 13.9.2023

Todistusteemat: TMT:n riskiluokitus, TMT:n riittävä luottokelpoisuus.

Todiste 4: Tarjouspyyntö, Keravan kaupunki

Todistusteema: Myös muissa tarjouskilpailuissa on ollut vastaavan sisältöinen vaatimus tarjoajan luottokelpoisuuden osalta.

Todiste 5: Keravan kaupungin päätös

Todistusteema: Keravan kaupunki on hyväksynyt Bisnoden luottoluokitustodistuksen

Todiste 6: Helsingin Kaupungin Asunnot Oy, Tarjouspyyntö 2019

Todistusteemat: Tarjouspyynnön sisältö, Hankintaviranomainen on samaistanut Asiakastiedon ja Bisnoden luottoluokitukset.

Todiste 7: Helsingin Kaupungin Asunnot Oy, Tarjouspyyntö 2021

Todistusteemat: Tarjouspyynnön sisältö, Hankintaviranomainen on samaistanut Asiakastiedon ja Bisnoden luottoluokitukset.

Todiste 8: Helsingin Kaupungin Asunnot Oy, Sopimus 2019

Todistusteema: TMT:n riskiluokitus, TMT:n riittävä luottokelpoisuus.

Todiste 9: Helsingin Kaupungin Asunnot Oy, Päätös 2022

Todistusteema: TMT:n riskiluokitus, TMT:n riittävä luottokelpoisuus.

Todiste 10: Riskiluokitus 18.9.2023

Todistusteemat: TMT:n riskiluokitus, TMT:n riittävä luottokelpoisuus.

Todiste 11: Bisnoden selvitys riskiluokituksesta 18.9.2023

Todistusteemat: TMT:n riskiluokitus, TMT:n riittävä luottokelpoisuus, perusteet TMT:n riskiluokitukselle.

Tuusulan maalaus- ja tasoitustyöt Oy

Lohjalla, 18.9.2023

Laati:



Asianajaja, Lohja